Múzeum obchodu Bratislava

VÝROČNÁ SPRÁVA
ROK 2007.

1. Múzeum obchodu Bratislava
Linzbothova 16, 821 06 Bratislava
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
prom. hist. Marcel Juck

Múzeum obchodu Bratislava zabezpečuje na základe prieskumu a vedeckého výskumu zhromažďovanie, zhodnocovanie vedeckými metódami a odborné spravovanie zbierkových predmetov, písomných dokladov a iných dokumentačných foriem o vývoji obchodu, pohostinstva a cestovného ruchu (ďalej len obchodu) na území Slovenska od jeho prvopočiatkov až po súčasnosť. Zároveň zabezpečuje ich sprístupňovanie verejnosti a využívanie vo verejnom záujme. Zbernou oblasťou je územie Slovenska a nadväzne oblasti a územia štátnych útvarov, ktorých bolo územie Slovenska v minulosti súčasťou.

Tel./fax: 00421/2/45243167
e – mail: muzeum.obchodu @ muzeumobchoduba.sk
názov: www.muzeumobchoduba.sk
forma hospodárenia: štátna rozpočtová organizácia

2. Poslaním Múzea obchodu Bratislava je najmä tvorba, ochrana, odborné spravovanie a prezentácia zbierkového fondu dokumentujúceho vývoj obchodu a pohostinstva na území Slovenska . Zbierkový fond spravuje múzeum, ako súčasť kultúrneho dedičstva národa a štátu. Kvantitatívne predstavuje zbierkový fond 60.756 kusov. Svojim pôsobením sa múzeum orientuje na celú populáciu s dôrazom na mládež na akomkoľvek stupni vzdelávania.

Podstatnou činnosťou je zhromažďovanie – tvorba zbierkového fondu – akvizícia – 99,9% predmetov, písomností a iných dokumentačných foriem získalo múzeum kúpou. Rovnocennou zložkou činnosti je ochrana, čiže uloženie, konzervovanie a reštaurovanie. Odborné spravovanie spočíva najmä vo všetkých odborných múzejných činnostiach, ako sú evidencia, katalogizácia, kategorizácia, či podrobné vedecké spracovanie. Zbierkový fond múzeum prezentuje najmä výstavnou činnosťou, či už prostredníctvom stálej expozície, alebo špecialitou Múzea obchodu – putovnými výstavami na Slovensku , aj v Českej republike. Fond sa nepriamo prezentuje aj prostredníctvom spolupráce so subjektmi reklamy, filmu, či obchodu. Ďalšou formou je publikačná činnosť. Múzeum uzatvorilo Dohodu o kultúrnej spolupráci s Mestským múzeom v Králikoch.

MOB pokračovalo v akvizičnej činnosti a v aktivitách smerujúcich k ochrane zbierkového fondu. Pokračovať bude múzeum aj vo výstavnej činnosti v spolupráci s múzeami na Slovensku a v Českej republike. Vo vydavateľskej a propagačno - publikačnej činnosti bude múzeum pokračovať najmä v súvislosti s uvedením novej stálej expozície do života a reedíciou 2 pokračovaní obrázkového sprievodcu po zbierkovom fonde. V personálnej oblasti nastalo zlepšenie v rámci 20%znižovania stavov pracovníkov nariadeného Vládou SR, pričom boli zrušené 2 prebytočné funkčné miesta a uvoľnení 2 pracovníci, zároveň bol koncom roka prijatý nový odborný pracovník, čím sa počet zamestnancov ustálil na povolených 6.

Múzeum obchodu Bratislava

3. Odborné činnosti.

a) Výstavná činnosť

Stála expozícia

Linzbothova 16, 821 06 Bratislava, tel . 02/45243167

Otváracie hodiny: ut.– pi. 9,00 – 17,00 hod.

so, ne 10,00 – 17,00 hod.

Nová stála expozícia prežila 1. – skúšobný rok fungovania. Navštívilo ju 1.715 návštevníkov, čo predstavuje 9 osôb denne. Toto číslo by sme chceli v budúcnosti výrazne zvýšiť, čo je však závislé od finančných prostriedkov určených na propagáciu, ktoré nám boli práve v tejto podpoložke výrazne krátené. Vyššiu čiastku na propagáciu potrebuje múzeum najmä pre excentrickosť svojho umiestnenia na okraji hlavného mesta. Pre zvýšenie atraktivity bol v múzeu umiestnený verejný informačný internetový terminál
„Surf point“. Expozícia bola propagovaná v Slovenskom rozhlase – rádiu Regina a rádiu Devín. Expozíciu sme propagovali aj prostredníctvom reklamy v cestovnom lexikóne Slovenskej republiky firmy ASTOR Slovakia. Podobne v českom reklamnom časopise Dovolená pro Vás ako aj v ďalších médiách. V meste boli na všetkých prístupových, hlavných ťahoch umiestnené informačné tabule (10 ks) s uvedením smeru a vzdialenosti.

Rozvrhnutie a scenár expozície predurčila samotná konštrukcia krovu. Takto sa vytvorili akési oddelenia, do ktorých sa nainštalovali jednotlivé skupiny predmetov podľa katalogizačného triednika, ako prehliadka najatraktívnejšieho, čo v zbierkovom fonde múzea je. Sú to váhy všetkých typov, obaly

všetkých typov, kartónová interiérová reklama, počítacie stroje, prostriedky predaja a propagácie piva, registračné pokladne, zásobníky na tovar všetkých typov a pomôcky na úpravu a manipuláciu s tovarom. Dôležitým prvkom je interiér obchodíka so zmiešaným tovarom do ktorého môže návštevník vstúpiť. Ako solitéry sú v komunikačnom priestore umiestnené sadrové, kašírované reklamné pútače. Na stenách celého priestoru sú nainštalované reklamné plagáty a smaltované a plechové reklamné tabule. Do priestoru bol umiestnený zásuvkový zakladač pražskej firmy Lotech, na plagáty, písomnosti a drobné predmety Expozícia má 4 okruhy ozvučenia, efektné osvetlenie a je opatrená audiovizuálnou technikou. Celá expozícia je bezbariérová vrátane výťahu a WC pre telesne postihnutých návštevníkov. Expozíciu navštevujú najmä študenti Filozofickej fakulty, Ekonomickej univerzity, obchodných akadémií a okolitých základných škôl.

Stála expozícia – pomôcky na úpravu a manipuláciu s tovarom

Stála expozícia – registračné pokladne.

b) Výstavy

Múzeum už tradične pokračovalo v putovaní s výstavou v Českej republike, teraz s výstavou „Svet bubliniek“, ktorá už raz putovala po múzeách Slovenska. Výstava prezentuje tú časť zbierkového fondu MOB, ktorá dokumentuje výrobu, predaj a propagáciu nealkoholických nápojov v minulosti, akými boli sódová voda, limonády a minerálne vody. Návštevník môže vidieť plničky na sódovú vodu, rôzne typy obalov – sklenených fliaš, či kovových sifónových fliaš, poháre a rôzne druhy plošnej reklamy, ako smaltované tabule, plechové tabule, plagáty, kartónové vývesky a stojany. Nechýbajú ani ukážky hlavičkových papierov – faktúr a listov, ako aj reklamné účtenky firiem vyrábajúcich, či predávajúcich nealko nápoje – žriediel, skladov, či obchodníkov. Výstava bola v roku uvedená vo výstavných priestoroch Múzea Orlických hor v Rychnove nad Kněžnou, s reprízou v priestoroch mestského zámku v Městskom múzeu v Lanškroune a v špecializovanej historickej budove Městského múzea v Moravskej Třebovej.

„Svet bubliniek“ Městské muzeum Moravská Třebová

Múzeum realizovalo spoločnú výstavu v Regionálnom múzeu Žďár nad Sázavou. Mesto si výstavou „400 let povýšení na město“ pripomínalo svoje inštitucionálne počiatky. MOB realizovalo časť týkajúcu sa obchodu. Prezentovalo interiér obchodu so zmiešaným tovarom doplnený tovarom a všetkými atribútmi navodzujúcimi atmosféru prelomu 18.a 19. storočia.

Z pôvodného zámeru Národního zeměďělského múzea v Prahe zriadiť za pomoci MOB, Múzeum obchodu aj v Čechách ostalo vytvorenie zbierky „obchod“ v rámci zbierkového fondu NZM, ktorého metodickým a odborným garantom je MOB. Konkrétnym výsledkom spolupráce bola prvá výstava MOB v Prahe v NZM „Kupujeme - prodáváme“, ktorej kurátorom bol za českú stranu PhDr. Roman Bortel poverený tvorbou spomínanej zbierky. MOB vystavilo väčšie množstvo predmetov v 3 miestnostiach. MOB umiestnilo vo výstavných priestoroch celý interiér obchodu so zmiešaným tovarom s príručným skladom s veľkým nábytkovým aparátom, s registračnými pokladňami , tovarom, váhami, zásobníkmi a vystavilo aj väčšiu kolekciu plagátov. MOB poskytlo NZM aj podklady pre výrobu replík historickej reklamy.

„Kupujeme- prodáváme“ Národní zeměďělské muzeum, Praha

Múzeum sa podieľa sa aj na stálej expozícii Múzea Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši. Podobne pri realizácii novej expozície Múzea mincí a medailí v Kremnici, kde zapožičalo predmety doplňujúce interiér historického obchodíka. V Slovenskom Poľnohospodárskom múzeu v Nitre pomáhalo pri realizácii výstav a doplnení stálej expozície. Podobne pomohlo Etnografickému múzeu SNM v Martine pri realizácii stálej expozície. V tom istom múzeu sa MOB podieľalo na tvorbe výstavy o káve. Menšie množstvo predmetov zapožičalo aj do Múzea dopravy v Bratislave. Archívne materiály boli zapožičané aj Múzeu telesnej výchovy a športu. Všetky výstavné akcie MOB videlo v roku 2007 17.003 návštevníkov, čo je výrazný nárast oproti roku 2006.

c) Akvizícia.

V tejto základnej a podstatnej činnosti bolo múzeum znova úspešné a podarilo sa mu najmä vďaka možnostiam štátneho rozpočtu získať 381 ks zbierkových predmetov a písomností, čo predstavuje 88 prírastkových čísel, v nadobúdacej cene 500.000,- Sk, hradenej z kapitálových prostriedkov.

Zbierkový fond bol takto obohatený o kolekcie plechových a kartónových škatuliek, fliaš, smaltovaných a plechových tabúľ, balančné a mäsiarske váhy, fľaše, kolekciu kartónových reklamných vývesiek a stojanov, registračné pokladne(6 ks), zásobník na kakao, veľmi vzácny, drevený vývesný štít – predaj tabaku, reklamné hodiny a iné. Do archívu sa zasa dostali celé ročníky dobových časopisov (Pestrý týden, Nový svet, Nová žena, Slovenka, List paní a dívek, Wiener Salonblatt a iné). Ďalej to boli reklamné účtenky, katalógy, hry, účtenky, etikety a reklamná veľká fotografia pivovaru v ráme. Prevažná väčšina predmetov a písomností pochádza z 1. pol. 20. storočia. Na základe akvizičného prieskumu sú v evidencii múzea už aj predmety, ktoré bude potrebné získať v roku 2008. Najmä väčšia, unikátna kolekcia registračných pokladní (10 ks), na ktorú pravdepodobne nebudú postačovať pridelené prostriedky a bude, žiaľ, potrebné vykonať selekciu. Predmety a písomnosti boli získané prostredníctvom obchodov so starožitnosťami v Bratislave.

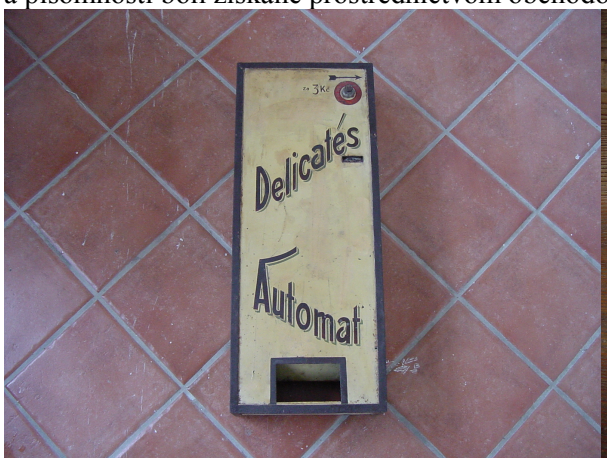

Predmety z akvizície v roku 2007 – automat na cukríky, kartónová výveska

Predmety z akvizície v roku 2007 – reklamné hodiny, zásobník na kávu

d) Prieskum v iných inštitúciách.

Prieskum sa sústredil najmä na Národné Zeměďělské múzeum v Prahe a v Hlubokej nad Vltavou. Prieskum a dokumentácia boli vykonané aj v Okresnom muzeu v Chrudimi, , v mestských múzeách v Žamberku, Lanškroune, Letohrade a v Svitavách, ktoré vlastnia tiež predmety spadajúce do zbierkotvorného záberu MOB, ďalej v múzeách v Českých Buďějoviciach a v Českom Krumlove. Do

budúcnosti bola dohodnutá ďalšia spolupráca a prieskum v Uměleckoprůmyslovom múzeu v Prahe, ktoré má najmä v oddelení maľby a grafiky obrovské množstvo historickej reklamy rôznych foriem. Rovnaká spolupráca bola dojednaná v Národnom zemědělskom múzeu v Prahe.

e) Spracovanie zbierok.

MOB má v prvom stupni evidencie zaregistrovaných 8.498 prírastkových čísel, čo predstavuje 60.756 ks predmetov, písomností a iných dokumentačných foriem. V druhom stupni evidencie, teda skatalogizovaných bolo 291 ks predmetov a písomností.. Múzeum má v druhom stupni spracovaných 50.985 ks predmetov a písomností. Múzeum má teda druhotne spracovaných skoro 84 % zbierkového fondu. Pre múzeum boli zabezpečené 3 užívateľské verzie nového programu pre elektronické spracovávanie múzejných zbierok – ESEZ, potrebný aj pre zapojenie múzea do systému CEMUZ -Centrálnej evidencie múzejných zbierok. Program vytvorila česká firma AiP Safe s.s r.o. a na Slovensku ho distribuuje SNM. V múzeu boli poverený oboznámením sa s programom a prácou s ním 3 pracovníci. Po počiatočných neúspechoch pri inštalácii bola práca rozbehnutá v potrebnej miere.

Projekt centrálnej evidencie múzejných zbierok (CEMUZ) je prvou etapou budovania Integrovaného múzejného informačného systému. Spracovali ho v Slovenskom národnom múzeu v roku 2002 na riešene spôsobu budovania ústredného registra múzejných zbierok v SR, ako to ukladá zákon č.115/1998. Po pripomienkach Ministerstva kultúry SR projekt rozšírili o riešenie elektronického spracovávania evidencie zbierok (ESEZ) v múzeách SR. Vedenie Ministerstva kultúry SR ho schválilo 27. marca 2003. Jeho realizáciu zabezpečuje Slovenské národné múzeum z vlastných prevádzkových prostriedkov.

Chronologická evidencia zbierkových predmetov v zmysle vyhlášky č. 342/1998 Z.z. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky o odbornej správe múzejných zbierkových predmetov a galerijných zbierkových predmetov sa vedie v digitálnom archíve ako typ záznamu **Evidencia 1. stupňa**. Prostriedky ESEZu umožňujú pri tomto type záznamu zápis základných údajov potrebných na identifikáciu nadobudnutého predmetu (alebo súboru).

Záznamy v evidencii 1. stupňa sa vedú chronologicky, no vzhľadom na potreby retrospektívneho spracovávania, je poradie, v akom sa záznamy ukladali irelevantné – je to len informačný údaj pre správu digitálneho archívu. Prístup k záznamom možno ošetriť nastavením práv. Právo vytvoriť záznam prvostupňovej evidencie prideľuje organizácia (určuje organizačný vedúci) jednému zodpovednému dokumentátorovi (v prípade, že múzeum vedie viacero prírastkových kníh, za ktoré zodpovedajú rôzni dokumentátori, nastaví administrátor práva pre viacerých dokumentátorov). Štandardne má ten užívateľ, ktorý vytvoril záznam, právo meniť v ňom údaje.

Evidencia 2. stupňa sa vedie v zmysle vyššie uvedenej vyhlášky v elektronickej podobe ako digitálny archív múzea. Na urýchlenie elektronického spracovania evidencie na druhostupňovej úrovni, bola stanovená ako štandard východisková záznamová veta. Je to súhrn údajov o zbierkovom predmete, ktorý obsahuje nevyhnutné minimum relevantných identifikačných, determinačných a klasifikačných informácií. Nad východiskovou záznamovou vetou môžu byť pri ďalšom spracovaní (odbornom, vedeckom) postavené podrobnejšie informácie štruktúrované podľa špecifík jednotlivých vedných disciplín. Údaje do záznamu sa vkladajú cez formulár Evidencia 2. stupňa. Prístupové práva k záznamom sa definujú nastavením práv. Štandardne má ten užívateľ, ktorý vytvoril záznam, právo meniť v ňom údaje a ostatní užívatelia majú právo záznamy prezerať. Právo vytvoriť, či prezerať záznamy druhostupňovej evidencie prideľuje organizácia (určuje organizačný vedúci) zvyčajne kurátorom (kustódom) zbierok.

V novembri r. 2007 dvaja zamestnanci múzea absolvovali kurz elektronického spracovania múzejných zbierok, v ktorom sa podrobne oboznámili so softvérovými nástrojmi na elektronické spracovanie a sprístupňovanie informácií o múzejných zbierkach, a so

zásadami vedenia I. stupňovej evidencie i odborného spracovania a možnosťami využívať centrálny katalóg múzejných zbierok SR – CEMUZ. Po úspešnom absolvovaní kurzu títo zamestnanci získali certifikát, ktorí ich oprávňuje funkčne a priebežne zabezpečovať evidenciu zbierkových predmetov v digitálnej podobe.

f) Ochrana zbierok

V roku 2006 bolo vo vlastnej reštaurátorskej dielni odborným reštaurátorom MOB ošetrených a zakonzervovaných 12 a komplexne zreštaurované 3 predmety. Práce sa sústreďovali najmä na historické registračné pokladne, ktoré sa reštaurovali pre pripravovanú, novú putovnú výstavu „Platím!!!“- registračné pokladne zo zbierok MOB. Opravené boli aj historické obchodné nábytky pre výstavy „400 let povýšení na město“ a „Kupujeme – prodáváme“. Opravené a zakonzervované boli smaltované a plechové reklamy. Tu vzniká dilema či dopĺňať najmä na smaltovaných tabuliach chýbajúce – odbité časti, alebo tieto len zabezpečiť proti hrdzaveniu a ďalšiemu poškodzovaniu. Múzeum sa rozhodlo pre druhú metódu najmä kvôli priznaniu veku a nevytváraniu tzv. „nových“ predmetov. Opravené a zakonzervované boli aj niektoré obchodné nábytky. V novej stálej expozícii sú predmety uložené v uzamykateľnom presklenom systéme. Plošné reklamné materiály a písomnosti sú uložené v zasklenom zásuvkovom systéme firmy Lotech, Praha. Interiér obchodu je chránený elektronickým hlásičom. EZS bola riešená, ako priestorovými snímačmi, tak dotykovými na oknách. Vikierové okná boli opatrené protisvetelnými žalúziami. Okná expozície aj vstupnej recepcie sú opatrené priehľadnými fóliami, neprepúšťajúcimi UV žiarenie, kvôli historickým tlačiam. Okenné otvory v opravených depozitároch boli zatemnené čiernou látkou a niektoré sadrokartónom.

Nepriamo je ochrana zbierkového fondu zabezpečená aj 2 strážnymi psami , elektronickou zabezpečovacou signalizáciou napojenou na centrálny pult ochrany Mestskej polície, zároveň je celý objekt opatrený mrežami. Na EZS sa vykonávajú pravidelné revízie. Ochrana sa výrazne zdokonalila inštaláciou moderného protipožiarneho systému, ktorá bola realizovaná pri príležitosti rekonštrukcie podkrovia v celom objekte a je bezdrôtovo napojená priamo na pult Hasičského zboru SR. Všetky depozitáre sú vybavené modernými vysušovačmi vzduchu zakúpenými postupne v minulých rokoch.

Počas putovnej výstavy v Českej republike boli zvlášť poistené každá preprava a pobyt v jednotlivých múzeách. Rovnako je poistený celý zbierkový fond v rámci majetku múzea.

Zreštaurované príjmové pokladne: „Adler“ „National“

g) Odborno – metodická, lektorská činnosť, spolupráca s inými inštitúciami.

Múzeum dlhodobo spolupracuje s viacerými múzeami, pri realizácii ich vlastných výstav. Tak má dlhodobo zapožičané predmety Múzeum Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši vo svojej expozícii o dejinách mesta. Predmety má v dlhodobej zápožičke Múzeum mincí a medailí V Kremnici, či Slovenské Poľnohospodárske múzeum v Nitre. MOB pomáhalo pri realizácii obchodného interiéru v skanzene Etnografického múzea SNM v Martine. V Martine spolupripravovalo aj výstavu Etnografického múzea SNM s témou Káva – pestovanie, príprava a konzumácia v minulosti. Pre regionálne Múzeum Žďár nad Sázavou pripravilo MOB podklady, ako asi mohol vyzerať interiér obchodu so zmiešaným tovarom v 17., 18., či na začiatku 19. stor. Ako sme už spomínali MOB sa stalo odborným garantom tvorby zbierky „Obchod“ v Národnom zeměďělskom múzeu v Prahe. Tu bolo pôvodným zámerom vytvoriť za pomoci prostriedkov EU v súčinnosti s MOB České Múzeum obchodu. Keďže prostriedky neboli schválené, pristúpilo sa k tvorbe novej zbierkovej skupiny vo fonde NZM so špecifickým názvom a obsahom – „obchod“. Pracovník poverený touto tvorbou viacnásobne navštívil MOB, kde sa oboznámil s katalogizačným triednikom, zbierkovým fondom a formami prezentácie. Aktivity vyvrcholili v realizácii už spomínanej výstavy. Múzeum pravidelne poskytuje materiály študentom vysokých a stredných škôl študujúcich odbory s muzeologickým, či ekonomickým zameraním pri príležitosti vypracovávania diplomových a seminárnych prác a pod. Múzeum vykonalo návštevu v Maďarskom múzeu obchodu a pohostinstva, ktoré bolo po náročnej rekonštrukcii opäť otvorené pre verejnosť. Kolegovia si zvolili za formu existencie, niečo medzi múzeom a kultúrnym domom. Prezentujú svoju činnosť, ako výstavami, tak prednáškami, ale aj koncertmi a divadelnými predstaveniami. Múzeum pomohlo s realizáciou interiéru s atmosférou 20.-30. rokov 20. stor. hercovi Romanovi Federovi pri príprave festivalu dobového tanca „Hot dance duell“.

h) Publikačná a propagačná činnosť.

Múzeum sa sústredilo najmä na propagáciu novej stálej expozície. Do objektu boli umiestnené smerové tabule a tiráž výstavy. Pri príležitosti otvorenia boli vyrobené reklamné tričká šiltovky, porcelánové šálky, perá a dekoratívne reklamné vstupenky. Celá nová stála expozícia má nový vizuál vychádzajúci z originálneho plagátu zo zbierok múzea z obdobia secesie od autora Šimúnka z roku 1903. Pri tejto príležitosti bola vytvorená nová web stránka s novým designom.

Múzeum vydávalo ku väčšine výstav zvlášť plnofarebné obojstranné pozvánky, opatrené textom. Múzeum obchodu používa pri príležitosti otvorenia výstav svoj, na pomery slovenského múzejníctva rozsiahly reklamný fond – kalendáriky, bulletiny, PC – tašky , samolepky (2 typy), odznaky, plagáty, pohľadnice, otvárače na fľaše, a perá. Určitý počet týchto predmetov majú návštevníci k dispozícii výlučne zadarmo. Niektoré z týchto predmetov bolo možné aj zakúpiť. Na čelnej fasáde budovy múzea bol umiestnený bigboard propagujúci expozíciu. Každá zastávka putovnej výstavy v ČR bola propagovaná v regionálnych a miestnych novinách. Na roky 2007,8 bol realizovaný reklamný plagát – kalendár v spolupráci s umeleckým fotografom E.Sorokovym.

Okrem už skôr spomínanej propagácie, v časti o novej stálej expozícii bolo múzeum propagované v časopisoch „Dovolená pro Vás“, „Týdeník pro každého podnikatele“, revue o dejinách spoločnosti „História“, v zákaznickom magazíne „COOP“ a v časopise „Jednota-COOP“. Nechýbal ani tradičný inzerát-upútavka v „Cestovnom lexikóne“ ASTOR Slovakia. Pri príležitosti putovných výstav boli tieto propagované v lokálnych médiách podľa umiestnenia. Dôležitou pre propagovanie múzea bola akcia „Noc múzeí 07“, ktorej sa múzeum zúčastnilo. Expozícia bola otvorená až do 22,00 hod. Išlo o celomestskú akciu, pričom lístky zakúpené v jednom múzeu platili vo všetkých zúčastnených. Múzeum pripravilo premietanie filmov, „Obchod na korze“, „Ducháček to zařídí“, „Anton Špelec ostrostřelec“ a iných. Ako jediné poskytlo návštevníkom opäť rockový koncert pod názvom „Rock´n the museum 2007“, na ktorom zahrali revivalová bluesrocková skupina „The Icebreakers“, „Spakruky“- skupina bluesmana Berca Vitaska, zvolenská bluesová legenda „12-28 Band“ a francuzsko – bratislavská rocková skupina „Loveblade“. Počas akcie bolo pre návštevníkov

k dispozícii pivo Stein (10°, 12°) a kofola zadarmo, v múzejnom Libresse v expozícii sa dal ochutnať kompletný sortiment piva a nealko nápojov z moravskej Černej Hory.

„Noc múzeí 07“- „Spakruky“ Berca Vitaska

i) Materiálno - technické vybavenie

Na základe interiérového projektu tímu Ing. arch. Kataríny Hučkovej, Ing. arch. Vandy Holeščákovej a Ing. arch. Petra Puškára bol vybudovaný interiér stálej expozície. Takto bolo technické vybavenie múzea výrazne posilnené, skvalitnené a zmodernizované. Celková plocha aj so vstupnou recepciou na prízemí predstavuje výmeru 288 m². Do recepcie bol umiestnený recepčný pult a regál, ako kompromis medzi „starým a novým“. Do celého výstavného priestoru určeného pre exponáty boli osadené drevené pódiá s vrchnou doskou z bieleho melamínu. Celý priestor bol zasklený systémovým zasklením firmy Dorma, opatreným posuvnými uzamykateľnými dverami. Celý priestor je presvetlený otočnými lištovými svietidlami so zameraním na predmety. Vrchný priestor je nasvetlený niekoľkými manipulačnými stropnými svietidlami. Pre potreby inštalácie boli vyrobené podstavce pod exponáty v 6 veľkostiach a zároveň 5 špeciálnych otáčacích podstavcov pre sekciu registračných pokladní a zásobníkov na tovar. Tak isto 6 vitrínových solitérov do komunikačného priestoru. Pre sekciu obalov boli vyrobené špeciálne sklenené vitríny, tzv. rastre z lepeného skla. Pre umiestňovanie plošných reklám najmä plagátov na šikmé steny podkrovia bolo vyrobené väčšie množstvo „na mieru“ rámov systém Nielssen. Vstup do obchodu a atmosféru akoby z ulice navodzujú dve veľkoplošné samolepiace fólie s pohľadmi na historické ulice Bratislavy. Firma Lotech z Prahy dodala špeciálny zakladač na plagáty, písomnosti, či drobnosti. Celý priestor je vybavený 4 – okruhovým ozvučením a audiovizuálnou technikou (DVD, Video, CD, Tuner, Mix, stropné reproduktory, TV plazma). Prijímacia recepcia bola vybavená modernou kancelárskou a výpočtovou technikou a malou šatňou pre návštevníkov. Pri príležitosti otvorenia expozície boli obnovené a opravené nátery fasády objektu a oplotenia múzea. Doprava bola zabezpečovaná výlučne osobným motorovým vozidlom VW Caddy, výnimočne Daewoo Nexia. Múzeum zakúpilo novú modernú digitálnu videokameru „Sony“ a kosačky na trávu. Na nádvorí múzea bol, ako v jedinom múzeu inštalovaný v spolupráci s občianskym združením Medikumpolis, verejný, internetový, informačný terminál „Surf point“, na ktorom sa môžu návštevníci pripojiť na stránky mesta Bratislava, častí Jarove, Rusovce, Čunovo, Ružinov, miest Hainburg, Malacky, Veľký Meder, ZUŠ na Exnárovej ul. v Bratislave a stránky občan, Úrad vlády, Prezident, Živnostenský a obchodný register, Profesia, Europská Únia, tel. zoznam pevných liniek, cestovné poriadky autobusovej a vlakovej dopravy, ďalej je možné odosielať a prijímať e.mail.

4. Rozpočet.

Múzeu obchodu bol na r. 2007 ku 31.12.2007 schválený, upravený rozpočet výdavkov v čiastke 5.641 tis. Sk, z toho na bežné výdavky 5.141 tis. Sk a na kapitálové výdavky 500. tis. Sk bez zmien.

Bežné výdavky k 31.12.2006 boli čerpané v čiastke 5.076,- Sk, t.j. na 99 % z upraveného rozpočtu na rok 2007.

Kapitálové výdavky k 31.12.2006, boli čerpané vo výške 500.000,- Sk, t.j. na 100% zo schváleného rozpočtu na rok 2007. Tieto prostriedky boli použité výlučne na nákup zbierkových predmetov.

Rozpočtové príjmy na rok 2005 boli múzeu schválené na 30 tis. Sk, splnené boli celkom vo výške36. tis.,- Sk, z toho rozpočtových príjmov v čiastke 31. tis. Sk t.j. na 105% a ostatné príjmy v čiastke 5. tis Sk,-. Táto čiastka pozostáva z príjmov zo vstupného do stálej expozície a z predaja propagačných materiálov .

Fyzický stav pracovníkov k 31.12.2006 bol 6. Z toho 2 pracovníci majú súbežný pracovný pomer, 2 pracujú na skrátený pracovný úväzok, z toho 1 dôchodkyňa.

Skutočné čerpanie bežných výdavkov k 31.12.2005 podľa položiek a podpoložiek bolo nasledovné:

	V tis. Sk	
Výdavky spolu	5.472,-	
600 : ***Bežné výdavky spolu***	5.076,-	
610 : ***Platy a ostatné osobné vyrovnania***	1.622,-	
611 : *tarifný plat*	1.007 ,-	
612 : *príplatky: osobný, za riadenie*		374,-
614 : *odmeny*		241,-
620 : ***Poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní***	632,-	
621 : *poistné do VšZP*	164,-	
625001: *na nemocenské poist.*	18,-	
625002: *na starobné poist.*	214,-	
625003*: na úrazové poist.*	13,-	
625004*: na invalidné*	44,-	
625005: *na poist. v nezamest.*	15,-	
625007: *na poist. do rezerv. fondu*	72,-	
627 : *na dôchodkové pripoistenie*	92,-	
630 : ***Tovary a služby***	2.718,-	
631 : ***Cestovné náklady***		112,-
631001: *tuzemské –*		6,-
Porada ZMS a špecializovaných múzeí, Banská Štiavnica, realizácia spol. výstavy s Etnografickým múzeom SNM, Martin, prieskum a rokovanie v múzeách v Poprade, Spišskej novej Vsi a Levoči, ... atď.		
631002: *zahraničné –*		106,-
v cestovných náhradách sú zahrnuté výdavky na ubytovanie, stravovanie a vreckové počas pracovných ciest do ČR a MR..		

Chrudim, Králiky, Praha, Rychnov nad Kněžnou,
, Hradec Králové, Hluboká nad Vltavou, České Budějovice,
Český Krumlov , Svitavy, Žďár nad Sázavou, Letohrad, Lanškroun, Žamberk, Moravská Třebová a Budapešť. Pracovné cesty slúžili na zabezpečenie putovnej výstavy a spoločných výstav – prevozy, realizácie, inštalácie, vernisáže, demontáže, atď..... Ďalej na prieskum v zbierkových fondov so zameraním na zbierkotvorný záber MOB. Bolo to aj napĺňanie Zmluvy o kultúrnej spolupráci s Mestským múzeom V Králikoch – realizácia výtvarnej výstavy Maďarských umelcov. Rovnako sa zabezpečoval akvizičný prieskum a rokovalo sa o ďalšom umiestnení výstav.. V Budapešti to bola návšteva príbuzného Maďarského múzea obchodu a pohostinstva.
Ciest sa zúčastnili prevažne 2 pracovníci.

632 : ***Energie, voda, komunikácie*** 335,-
632001: *energie* 183,-
Zálohové poplatky za vykurovací plyn a el. energiu
632002: *vodné, stočné –* 6,-
632003: *poštovné a telekomunikačné služby* 146,-
výdavky na poštové poplatky, telef. poplatky za účastnícke telef. stanice, za fax, mobil, internet, poštové známky.

633 : ***Materiál*** 323,-
633006: *všeobecný materiál* 269,-
na prevádzku múzea a údržbu zbierkových predmetov, strava a očkovanie pre strážnych psov Bessy a Tinu, smerové tabule 10 ks, kancelárske potreby, hygienické potreby, spotrebný materiál
633009: *knihy, časopisy, noviny* 34,-
predplatné Historický časopis, Slovenský národopis, Zb. zákonov, , predplatné SME, Verejná správa v praxi, Práca a mzdy, Múzeum, Finančný spravodajca, Krásy Slovenska, Pamiatky a múzeá Historická revue, História, Finančný spravodajca,
633010: *pracovné odevy, obuv* 4,-
montérky, pracovná obuv
633015: *palivá ako zdroj energie* 2,-
benzín do snežnej frézy a kosačiek
633016: *reprezentačné výdavky* 14,-
výdavky na občerstvenie pri príležitosti návštev v MOB

634 : ***Dopravné*** 320,-
634001: *palivo, mazadlá, oleje, špec. kvapaliny* 182,-
výdavky na pohonné hmoty do služobných motorových vozidiel Daewoo Nexia a Volkswagen Caddy
634002: *servis, údržba, opravy* 55,-
Údržba, umytie, letné pneumatiky, výmena pneumatík, garančné servisy,.
634003: *poistenie* 66,-
zákonné a havarijné poistenie
634004: *prepravné a nájom doprav. prostr.* 10,-
preprava výstav
634005: *karty, známky, poplatky* 7,-
diaľničná známka – SR, ČR, parkovné

635 : ***Rutinná a štandardná údržba*** 535,-
635002: *údržba výpočtovej techniky* 169 ,-
servis software a PC, užívateľské práva na PC

635004: *oprava prev. strojov, prístrojov, zariadení* 40,-
servis kopírovacieho stroja, kosačiek
635005: *údržba špec. strojov a zariadení* 2,-
revízia has. prístrojov, servis EPS
635006: *údržba budov, objektov a ich častí* 324,-
sanácia omietok a výmaľba hlavnej chodby v múzeu, oprava a zabezpečenie garáže – skladu, výmena strešnej krytiny ... atď.

637 : ***Služby*** 1.093,-
637001: *školenia, kurzy, semináre* 3,-
školenie štátnej pokladnice a mzdovej účtovníčky
637003: *propagácia, reklama, inzercia* 196,-
reprint obrázkových sprievodcov po zbierkovom fonde, inzeráty
637004: *všeobecné služby* 409,-
poplatky za odvoz pevného domového odpadu, spracovanie účtovníctva a výkazníctva, mobilné WC – Noc múzeí, revízie EZS, PPS, plyn ,el., výťahu, členské príspevky ZMS, ZOCR
637005: *špeciálne služby* 119,-
pravidelné poplatky za bezpečnostné monitorovanie objektu Mestskou políciou a hasičmi, technik PO,
637012*: poplatky, odvody, dane, clá* 51,-
daň z nehnuteľností (pozemok), poplatky za vedenie účtov v ŠP a VÚB, ...
637014: *stravovanie* 56,-
stravné lístky pre zamestnancov MOB
637015: *poistné* 216,-
poistné za majetok MOB a poistenie zb. predmetov pri realizácii výstav v ČR
637016: *prídel do SF* 23,-
637027:dohody o vykonaní práce 20,-

640: ***Bežné transfery*** 103,-
odstupné 2 pracovníkov po zrušení funkčných miest

700: ***Kapitálové výdavky*** 500,-
710: *Kapitálové výdavky bežné* 500,-
719002: zbierkové predmety 500,-

Efektívnosť čerpania prostriedkov štátneho rozpočtu v roku 2007 bola vyhovujúca. Celkove sa výdavky čerpali na 98,9 % - schválených 5.641,-Sk – čerpanie 5.576,- Sk
V položkách:

610 –Platy a ostatné osobné vyrovnania. V položke bolo čerpanie na 100 % zo schválených po úpravách 1.622,- Sk - čerpanie – 1.622,- Sk.

620 –Poistné a príspevok zamestnávateľa do NÚP. Čerpanie bolo na 100 % Zo schválených po úpravách 632,- Sk- čerpanie 632,-Sk.

630 – Tovary a ďalšie služby. Čerpanie po úpravách 97,7 %. zo schválených,- 2.783Sk - čerpanie 2.719,- Sk.

700 - Kapitálové prostriedky boli čerpané na 100 % zo schválených 500,- Sk - čerpanie 500,- Sk.

5. Personálne otázky

Múzeum obchodu Bratislava patrí medzi najmenšie múzeá na Slovensku. Vo svojom organizačnom poriadku malo do polovice roka 2007 stanovených 12 funkčných miest v 4 oddeleniach – riaditeľa, oddelenie výskumu múzejných predmetov, oddelenie výskumu písomností (archív) a hospodársku správu. Zriaďovateľom malo povolených 8 fyzických osôb. Na základe nariadenia vlády SR č.856 z 11.10.2006, ktorým bolo uložené zabezpečiť 20% zníženie stavov pracovníkov v rozpočtových a príspevkových organizáciách, boli zrušené 2 funkčné miesta a prepustení 2 pracovníci. Takto má múzeum v súčasnosti schválených 6 fyzických osôb, ktoré zabezpečujú výkon 10 funkčných miest.

7., 8. Hodnotenie, analýza vývoja organizácie.

Múzeum obchodu, ako štátna rozpočtová organizácia hradila všetky svoje výdavky z prostriedkov štátneho rozpočtu. Tento rok hodnotíme z hľadiska štátneho rozpočtu ako celkove úspešný. Podarilo sa plniť všetky základné poslania múzea ako takého. Zbierkový fond bol obohatený o 381 kusov predmetov a písomností, čo je o 92 ks viac, ako v roku 2006 . O tomto pozitívnom náraste svedčí aj čiastka prostriedkov spotrebovaných na akvizíciu –500.000,- Sk oproti 288.000,- Sk v roku 2006, čo je o 212.000,- Sk viac. Napríklad v rokoch 2000 a 1998 neboli pridelené múzeu kapitálové prostriedky a tak neboli vykázané žiadne prírastky.

Všetky výstavy múzea videlo spolu 17.003 návštevníkov, čo predstavuje veľký nárast oproti roku 2006 (viac o 9322). Veľký vplyv mala najmä výstava umiestnená v Národnom zeměďělskom múzeu v Prahe, ktorú len pri trojdňovej akcii „Letenská husa“ videlo niekoľko tisíc návštevníkov.

Do budúcnosti bude potrebné naďalej riešiť propagáciu stálej expozície s cieľom stáleho zvyšovania návštevnosti a to najmä zvýšením rozpočtu finančných prostriedkov najmä v podpoložke 637003 – propagácia, reklama, inzercia aspoň na 500.000,- Sk a čiastočne aj v podpoložkách s realizáciou reklamných kampaní súvisiacich s aktivitami múzea. Bez toho bude výraznejšie zviditeľnenie expozície, ktorá je síce konečne v hlavnom meste, avšak na okraji, len ťažko realizovateľné.

Prechod na systém štátnej pokladnice sa zatiaľ osvedčil, najmä po osvojení si pravidiel a spôsobu práce príslušnými pracovníkmi, ako moderný a čiastočne zjednodušujúci.

Aj ochrana zbierkového fondu dosiahla novú vyššiu úroveň kompletnou opravou dvoch najväčších depozitárov, kde došlo k výraznej racionalizácii a zvýšeniu bezpečnosti uloženia predmetov, ako aj ozdravenie klímy a atmosféra týchto historických interiérov. Žiaľ už teraz vieme, že pridelenie prostriedkov na opravu posledné, najväčšieho depozitára bolo zamietnuté a tak sa kompletná obnova interiéru sídelnej budovy musí oddialiť a pravdepodobne bude realizovaná v roku 2008. To isté platí pre propagáciu múzea, kde tiež už dnes vieme, že pridelenie prostriedkov na tento účel bolo tiež zamietnuté. Vo vzťahu k opraveným depozitárom bude v roku 2007 potrebné postupne, systematicky, podľa zbierkových skupín, ukladať zbierkové predmety a zabezpečiť bezpečný návrat predmetov z kultúrneho domu Vesna.

Múzeum chce aj naďalej pokračovať vo vystavovaní v Českej republike a to pokračovaním putovania výstavy „ Svet bubliniek“ o predaji a propagácii nealkoholických nápojov – limonád, minerálnych a sódových vôd v minulosti. Dôležitým bude najmä rozbehnutie novej putovnej výstavy v Českej republike venovanej unikátnej zbierke historických registračných pokladní. Realizovať časť rozsiahlej výstavy v spolupráci s Historickým múzeom SNM v Bratislave o dejinách 20. Stor.. Múzeum chce zintenzívniť spoluprácu s Maďarským múzeom obchodu a pohostinstva v Budapešti a nadviazať kontakt s nemeckým Múzeom obalu v Heidelbergu.

Múzeum chce opäť pripraviť kvalitný program pre akciu „Noc múzeí 08“, ktorej sa chce zúčastniť, ako jedno zo základných múzeí.

prom. hist. Marcel Juck
riaditeľ Múzea obchodu